СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 8. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 12. січня, 1925. VOL. XXXIII. No. 8. Jersey City, N. J., Monday, January 12, 1925. THREE CENTS

Президент проти збільшення фльоти.

ВАШИНГТОН, 9. січня. — Конгресмен Бритен, головний прихильник збільшеня американської фльоти, признав нині, що йому не вдалося осягнути цілі головно через опозицію президента Кулиджа.

Кулидж станув на становищи, що ощадність маловажна справа, а збільшенне фльоти головна. Він каже, що хоча він тепер побитий, він верне на слідуючій сесії конґресу з тою самою пропозицією.

НЕ ЗБІЛЬШАЮТЬ АРМІЇ.

ВАШИНГТОН, 9. січня. — Палата послів ухвалила нині 331 міліонів долярів на удержанне американської армії.

Після сеї ухвали армія лишається така сама завелика, як вона була минувшого року.

ПІЗВАЛА МІСТО.

НЮ ЙОРК, 9. січня. — Лава присяжних суддів, котрій віддано до розгляду позов проти міста Ню Йорку, внесений п. Рут Келер, 27-літною дівчиною, котра їдучи автом з трома другими особами, впала з високої дороги та віднесла тяжкі тілесні ушкодження, признала позовниці 75,000 долярів.

Позовниця виказала, що місто мало стерегти там дорогу через уставленне світляних знаків, а місто сього не зробило. Їдучі з позовницею люди погибли, межи ними п. Степанія Дмитрів.

ЗМЕНЧЕННЄ КУПНОЇ СИЛИ ДОЛЯРА.

ІНДІЯНОПОЛИС, 9. січня. — Після обчислень, роблених типоґрафічною юнією, купна сила доляра зійшла від 1913 року на 58 центів.

Значить, те, що нині купується за доляра, в 1913 році можна було купити за 58 центів.

ЗА АРЕНДОВАННЄ ФАБРИК НА МАСЕЛ ШОВЛЗ.

ВАШИНГТОН, 9. січня. — Над справою арендовання федеральних маєтків на Масел Шовлз велася нині в сенаті довша дебата, яка одиак, не наблизила конґресу ні трохи до вирішення справи.

Межи иншим прийшло до острої перепалки межи демократами й републиканцями за президента Кулиджа. Сенатор Норис закинув републиканцям, що вони змовлялися з президентом за сі маєтки підчас подорожи на кораблі президента. Сенатор Робинсон взяв се за закид нечесности проти президента, та обороняв чесність Кулиджа.

ЗА ВИБОРЧІ ОБМАНЬСТВА.

НЮ ЙОРК, 9. січня. — Велика лава присяжних суддів, котра розсліджує виборчі обманьства, при помочи котрих мав бути вибраний конґресменом Перлман, рішила отворити скринку з голосами, відданими в окрузі, котрім урядував Роскен, що мав безправно сконфіскувати 15 голосів противникови Перлмана, дрови Сіровичеви, позбавляючи його в той спосіб вибору.

АРЕШТУЮТЬ ВИЗНАЧНОГО ДІЯЧА КЛЕНА.

ДЕНВЕР, Колорадо, 9. січня. — На обжалованне одної молодої пари арештовано тут нині дра Джана Лока, визначного урядника („смока") Ку-Клакс-Клена, котрий мав пірвати молодих та примусити їх пібратися шлюбом.

НАСТАНОВЛЕНО УРЯДНИКА РАДІОМ.

БОСТОН, Месечузетс, 9. січня. — Федеральний уряд переслав радіом іменованне для Вілімса на уряд ґенерального прокуратора на Месечусетс.

НОВИЙ МІНІСТЕР СУДІВНИЦТВА.

ВАШИНГТОН, 9. січня. — Президент Кулидж рішився іменувати новим міністром судівництва Чарлза Бічера Ворена, що був колись американським амбасадором до Мексику й Япану. Він займе місце Стовна, котрий став членом Найвисшого Суду Злучених Держав.

ЗАКИДУЮТЬ ХАБАРНИЦТВО ҐУБЕРНАТОРОВИ.

КАНСАС СИТІ, Месурі, 9. січня. — Місцева ґазета „Джернел" закидує синови стейтового ґубернатора Дейвиса, що він взяв за свого батька хабара в сумі 1,250 долярів.

Син ґубернатора каже, що він взяв гроші, але що се була лапка, заложена на нього його політичними ворогами та що батько при сьому непричасний.

НАФТОВІ СКАНДАЛИ.

ТОРОНТО, Канада, 9. січня. — Адвокат американської комісії для розсліджения нафтових скандалів вніс нині до канадійського суду прозьбу, щоби йому дозволено розвести широкі допити проти Ослера, живучого в Канаді Американця, котрий має бути вмішаний в нафтові скандали.

ВІДСВЯТКУВАЛИ.

НЮ ЙОРК, 9. січня. — До шпиталю Белвю відставлено нині двох мущин, затроєних алькоголем. Один з них, 45-літний Десмонд, помер зараз по приїзді до шпиталю, другий, М. Гюз, бореться зі смертю. Він каже, що вони стрінулися по довгім розстанню та хотіли відсвяткувати стрічу.

В сьому шпитали є тепер 63 особи, хорі на алькоголічне затроєння.

СУД ПРОТИ ЛЕТУНА ЗА НЕБЕЗПЕЧНІ ЛЕТИ.

НЮ ЙОРК, 9. січня. — Військовий суд, який судив поручника Гачинсона за те, що літаючи понад містом робив у воздусі всякі карколомні штуки, наражуючи в сей спосіб людий на вулицях міста, увільнив обжалованого від вини й кари.

Сьогорічна коляда для Рідної Школи в старому краю.

КОЖДА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА, КОЖДА ЦЕРКВА, КОЖДЕ ТОВАРИСТВО, БРАТСТВО, СЕСТРИЦТВО, СПІЛКА, БИЗНЕС І Т. Д. ПОВИННІ ЗЛОЖИТИ ВІД СЕБЕ ЛЕПТУ НА РІДНУ ШКОЛУ.

КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДЯНИН І УКРАЇНСЬКА ГРОМАДЯНКА, БЕЗ УСЯКОЇ РІЖНИЦІ, ПОВИННІ ЖЕРТВУВАТИ ВІД СЕБЕ, ПО СВОЇМ СИЛАМ, ЖЕРТВУ НА ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ПРОТИ НЕВОЛІ, ЯКУ НА НЕЇ НАКЛАДАЮТЬ ХВИЛЕВІ ПОЛЬСЬКІ ОКУПАНТИ.

НІХТО З УКРАЇНЦІВ НЕ ПОВИНЕН ВІДТЯГНУТИСЬ ВІД ТОГО ЗАГАЛЬНО-НАРОДНЬОГО ОБОВЯЗКУ.

ЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ ЧЕРЕЗ ОБЄДНАННЄ НА АДРЕСУ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

НОВА ВІЙНА КОНЕЧНА.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, 9. січня. — Джордж Пейш, визначний англійський фінансіст та публіцист, виголосив тут відчит, в якому сказав, що нова війна в Европі є конечна, якщо аліянти не зменчуть воєнного відшкодовання, яке має заплатити Німеччина.

Він говорив:

„Як не найдеться розумної розвязки для сеї справи, то Франція лишиться в надренській території далі, поки не буде заплачене воєнне відшкодованнє, а знова Німеччина не може заплатити воєнного відшкодовання, як довго Франція займає надренські провінції. Инчої ради на се не буде, лишень Німеччина буде мусіти пробувати викинути Францію знад Рену війною. Німеччина буде старатися зискати собі приязнь Росії, а сі дві держави зможуть держати цілу Европу в мілітаристичному ярмі".

МІЛІОНЕР БУТЛЕҐЕРОМ

Квебек. — Не так дуже давно стейтова поліція арештувала в Ст. Солпайс пароxід наладований горівкою вартости пів міліона долярів. Кілька днів пізнійше поліція знова арештувала пароxід з горівкою вартости 100.000 долярів На тих пароходах арештовано вісьмох людий, які викрили імя нюйорського міліонера, що занимався перепачковуваннєм горівки своїми власними пароходами. Він находиться тепер в Квебеку і поліційні власти в стейтах стараються його дістати до стейтів де мусів би відповісти перед судом за злочин.

ЛЮТА ЗИМА В КАНАДІ.

Дня 27. грудня термометер обнизився у Виннипеґу до 30 степенів низше зера. В инших частях Манітоби було богато зимнійше.

В північній Альберті, приміром в Мирор Лендінґ, було 52, в Ґровард 50, а в инших місцевостях 40 степенів морозу. В самім Едмонті було 35 степенів низше зера.

КОНЦЕРТИ ДЖЕРЗИСИТСЬКОГО ХОРУ ІМ. М. ЛИСЕНКА.

На горі міста Джерзи Сіті при церкві св. Івана Хрестителя істнує хор ім. М. Лисенка.

Він вже був відомий і давнійше своїми виступами навіть на американській сцені в Ню Йорку, а минувшого року завдяки пильній і умілій праці диреґента д. Андрія Ґели, і тому, що там є доволі дібраних сил, сей хор здобуває щораз більшу славу.

Недавно він уладив на горі міста Джерзи Сіті концерт, який здобув велике признаннє чисельно зібраної української публики (з Джерзи Сіті і з кількох околичних міст).

Хор співав ріжні українські пісні і всі випали дуже гарно. Новостю були кусники з репертуару Українського Національного Хору О. Кошиця. Публика була мило здивована, як розлилися звуки тих пісень, котрі вона в останніх роках чула кілька разів з грудий мережаної громадки артистів У. Н. Хору. Розуміється, що хор ім. М Лисенка не мав претенсії вже дорівнати У. Н. Хорови, де співали фахові артисти під батутою Олекс. Кошиця протягом 8 літ, але всякий мусів признати, що хор ім. М. Лисенка по своїм силам віддав тісамі пісні артистично і дуже гарно.

В усякому разі се була новина, яка усім вельми подобалась.

В сю неділю, дня 11-ого с. м., джерзиситський хор ім. М. Лисенка дає подібний концерт в Ню Йорку в Народньому Домі (о годині 7.30 вечір). Се буде нагода для наших громадян в Ню Йорку і з околичних громад почути сю новість.

Д. Б.

ТВОРИ ТЕАТРАЛЬНІ

ЗА СИРОТОЮ БОГ З КАЛИТОЮ, образ драматичний з життя народа зі співам нв 6 актах (14 осіб). 25 ц

СЕМЕ НЕ КРАДИ, сумна комедія в одним каті (9 осіб)..........15 ц

СИРОТИ, образ драматичний в 4 актах зі співами (12 осіб)......25 ц

Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

УЛИЧНІ РАБІВНИКИ ОБРАБУВАЛИ КОЛЄКТОРА.

Недавно в ночі обрабували два уличні рабівники, Самуїла Фрідмана, колектора компанії Сингера машин до шиття, у Виннипеґу на улиці Джарвіс, між улицями Ендрус і Мк. Грегор. Коли Фрідман, що ішов улицею, опинився на згаданім місци, вискочило з поза одної камениці двох рабівників, з яких один наставивши до Фрідмана револьвер, держав його перед лицем Фрідмана, а другий перешукував його кишені і забрав з них 150 долярів. Майже усі зрабоваі гроші з виїмком 12 до 13 долярів були власністю, Сингер компанії. Оба рабівники позасували собі шапки глибоко на лице і втекли.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННІ ТЕЛЄФОНИ У МАНІТОБІ ВИКАЗУЮТЬ НАДВИШКУ.

Чистий дохід з манитобських телефонів виносив у падолисті $1.,144.66 Увесь річний дохід з манитобських телефонів виносив з кінцем падолист $55,988.41. У 1923 р. річний дохід виносив з кінцем фіскального року, що кінчиться у падолисті $40.00. Число усіх уживаючих і платячих за уживаннє телефону виносило з кінцем падолиста м. р. 66.,968, коли у минулім році їх число виносило лише 66,795.

МАНІТОБА ТІШИТЬСЯ НАЙБІЛЬШИМ ЧИСЛОМ БЛИЗНЯТ

В падолисті народилося в Манітобі 19 пар близнят. Такого високого числа близнят в Манітобі ще не було. Усіх дітий народилося в Манітобі 1285; одружилося 496 пар, умерло 426 людий.

КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЕДМОНТОНІ.

Едмонтон, Альта. — Архиепископ О'Лірі поробив всякі приготовання до вибудування слідуючого року в сім місті католицького університету коштом чверть міліона долярів. Він одержав запевнення, від „Карнеґі Фавндейшайн" що на сю ціль дкадуть О,Лірови 100.000 долярів.

ВИЙШЛА В ДРУКУ ДАВНО ОЧІКУВАНА

НОВА РАХУНКОВА КНИЖОЧКА

З ІНФОРМАЦІЯМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ З ДОДАТКОМ ДРУГИХ ЦІКАВИХ ВІДОМОСТИЙ

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ

Замовлення разом з грішми посилати на адресу: „SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Большевики роблять уступки селянству, щоб його приєднати для себе.

МОСКВА, 9. січня. — В Москві тепер широко займаються резолюцією, яку ухвалено в Кремлі, а в якій признано селянству право ставити вибирати своїх безпартійних кандидатів до советів.

Большевики признають, що се уступка для селянства, щоб здобути його прихильність. Досі, більше як 7 літ, кажуть вони, селяни ставились вороже до комуністичної влади, головно тому, що вона посягала по приватну власність, тягнула із селян великі податки і драчки, та що насилала їм комуністичних комісарів і аґітаторів. Тепер же політика большевицького уряду у відношенню до селянства має цілком змінитись.

Він тепер на спільній конференції із селянськими представниками рішив передовсім оставити селяньству свободу у виборах. Воно може вибирати і своїх безпартійних представників. Також постановив старатися зменьшити тягарі, яке на селяньство наложено у виді одного податку в грошах.

Селяни зможуть вибирати своїх людий до советів місцевих і сим усунеться бюрократизацію, яка вже була закорінилась наслідком того, що все вибирано одних і тихсамих комуністів проти волі і без участи загалу селяньства.

Тепер ще ходить о се, щоб селянам не перечено їх посідання землі і щоб їм не посилано на села комуністичних аґітаторів. Коли і з сього погляду вони будуть задоволені, то селянство може поставиться красше до большевицької влади, візьме в ній участь, і підіпре її у потребі.

Причиною сеї зміни фронту большевицької влади до селяньства є те, що вона хоче з ним прийти до згоди і здобути його для себе. Всі дотеперішні заходи показались безуспішними, тому большевицька влада тепер рішилась на новий крок і признала їм більші вольности й економічні полекші і тепер вірить, що село візьме участь в державній кермі і в державному будівництві.

ГРИЗНЯ ЗА „ВОЄННІ ВІДШКОДОВАННЯ".

ПАРИЖ, 9. січня. — Англійці і Французи постійно переговорюють тут з представниками Злучених Держав, стараючись наклонити їх, аби вплинули на своє правительство, щоби зменьшило свої претенсії до „воєнних відшкодовань", які аліянти сподіваються стягнути з Німеччини.

СЕ НЕ ЇХ БИЗНЕС.

ЛОНДОН, 9. січня. — Англійська преса осуджує виступ американського сенатора Бори проти Анґлійців за перевоженнє алькоголю до Америки.

Тутешні ґазети кажуть, що Бора неслушно назвав Анґлійців „моральними піратами", бо се не річ Анґлійців пильнувати американської проґібіції, але Американців. До того, преса зазначує, Америка не має добрих проґібіційних службовиків і тому тепер виринають докори на невластиву адресу.

ІДЕ СЮДИ АҐІТУВАТИ ЗА КИРИЛОМ.

ПАРИЖ, 9. січня. — Завтра виїздить до Америки брат великого князя Кирила, великий князь Борис Романов із жінкою.

Вони їдуть в гості до американських аристократів, щоби здобути їх симпатії для Кирила, котрий проголосив себе царем Росії.

Жінка Бориса взяла зі собою 30 найновійших париських суконь, а Борис узяв 22 наладовані куфри.

МАРКС НЕ ЛІПИТЬ ПРАВИТЕЛЬСТВА.

БЕРЛІН, 9. січня. — Бувший премієр Маркс хотів спершу вволити волі президента Еберта і старався приєднати прихильників та скласти якось безпартійний кабінет, але се йому зовсім не повелось і він заявив Ебертови, що покидає сю місію.

5 ЛІТ ЛІҐИ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 9. січня. — Ліґа Народів обходить 5-літний ювилей.

НЕ ВІРИТЬ В БАЛКАНСЬКИЙ СОЮЗ.

ВІДЕНЬ, 9. січня. — Большевицький представник Адольф Йоффе заявив, що не вірить в проти-большевицький союз балканських держав, бо, як каже, вони занадто розходяться між собою за ріжні спірні питання, аби могли обєднатися в проти-большевицький союз.

ПЛЮРАЛЬНІ ВИБОРИ.

РИМ, 9. січня. — В парляменті предложено проект нового виборчого закона, по якому усі виборці мали-б по одному голосови, а особи з деяких професій і шляхта по два голоси.

ЩЕ ТРОЦЬКИЙ.

БЕРЛІН, 9. січня, — З Москви повідомляють, що большевики хотять помиритися з Троцьким. Вони післали на переговори ґенерала Фрунзе в село Архангельское, де він на відпочинку.

Кажуть, що місце Троцького займе не Фрунзе але Дзержинський.

ЗЕМЛЕТРУС.

ТОКІО, столиця Японії, 9. січня. — В полудневій части Японії було нині легке землетрясенне. Шкоди малі.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ЗАКОН ПРОТИ ДІТОЧОЇ ПРАЦІ.

Як відомо, американський конґрес ухвалив літом віддати під розвагу населення Злучених Держав питанне розширенне права конґресу на стільки, щоби конґрес мав право ухвалювати на цілі Злучені Держави закон про заборону діточої праці по фабриках. Для сього, щоби ся пропозиція станула законом, та щоби конґрес таке право дістав, потреба потверджуючої ухвали трох четвертих частин стейтових леґіслятур. Ось власне й коло сего питання, чи стейтові леґіслятури мають сей закон потверджувати, і ведеться тепер у Злучених Державах завзята боротьба.

Поправка ся, хоча як корисна й потрібна, не найшла досі належитого попертя в стейтових законодатних тілах. До того часу лишень дві стейтові леґіслятури заявилися за зміною, а саме леґіслятура стейту Аркензо та стейту Каліфорнії. Зате в стейті Месечузетсі сю пропозицію віддано під народне голосованне минувшої осени, і вона там перепала. Від тоді й почалася по всіх Злучених Державах правдива наґінка проти поправки. Наґінку вели всякі чинники. Великі ґазети, фабрикантські та купецькі орґанізації, навіть релігійні тіла виступали проти сеї бажаної пропозиції.

Звідки йшла вся аґітація, не було виразно видно, поки сенатор Волш не виступив у сенаті зі своєю промовою в справі пропонованої зміни американської конституції. Сенатор Волш уже добре відомий зі своєї чесної публичної служби. Він вславився тим, що витягнув на денне світло чорні контракти уряду Гардинґа на користь нафтових підприємців. Він певно бувби найбільшим кандидатом демократичної партії, якби не те нещасте для його політичної карієри, що він уродився в католицькій родині. Тепер він у друге зробив велику громадянську прислугу, роскриваючи перед народом, звідки йде аґітація проти закона проти діточої праці.

Після слів сенатора Волша осередком пропаґанди є загально-краєве товариство американських фабрикантів. Сенатор виказує далі, що провідниками пропаґанди є адвокати сього товариства, ті самі люди, які здавна ведуть у Вашинґтоні перекупства законодавців на користь великих промисловців. Він далі дав цілий ряд примірів, фалшивої, брехливої, обманчивої пропаґанди, якою послугуються великі промисловці в своїй боротьбі проти сього потрібного закона. Сенатор Волш межи инчим підчеркує, що фабриканти, заголюкані сим предложеннем, пробують страшити населенне краю, що сей закон не є вимірений проти вживання дітий у фабриках, але проти праці дітий на фармах, тоді, як кождий з фабрикантів знає, що закон про діточу працю якраз до праці дітий на фармах відноситися не може.

Виступ сенатора Волша треба піднести, як знаменний голос, Сенатор роскрив американському народови обманчиві способи, вживані великими фабрикантами для охорони своїх інтересів на шкоду цілого народа. Тепер від американського народа залежить, чи він дасться звести сій обманчивій пропаґанді, чи він зрозуміє як слід свій інтерес. Як вирішить населенне Америки, нині ніхто сказати не може. На всякий случай, се вирішенне буде виразним показчиком політичної зрілости американського населення. Як Американці дадуть збаламутитися брехням великих фабрикантів, то вони покажуть, що мимо великих захвалювань своєї політичної зрілости, вони сеї зрілости не мають. Отсе межи стрічками сказав один з найвизначнійших американських законодавців, сенатор Волш.

На поміч українським дітям

Рідна Школа із Західної України кличе о поміч!
Поміч потрібна негайно!
Як помогти?

Нехай кожде українське товариство в Америці на найблизшому мітинґу ухвалить від себе допомогу в сумі від 5 до 25 долярів і зараз вишле на Рідну Школу до Обєднання.

А кождий свідомий Українець і Українка нехай вишле НЕЗАПЛАЧЕНИЙ досі народній податок за 1923 і 1924 до Обеднання, в сумі 6 долярів.

Тоді Обєднанне вишле зовсім вистарчаючу допомогу до старого краю на українські приватні школи і на оборону сих шкіл усіми можливими способами.

Спішіться, бо пізно іноді значить запізно!

Допомогу посилати через Обєднанне на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

АДРЕСА ОБЄДНАННЯ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Туди посилайте свій народній податок!

Посилайте негайно і питайте всіх знакомих Українців, чи сповнили вже сей свій обовязок, чи заплатили національний

ВІДНОСИНИ НА „КРЕСАХ" А МІСІЯ ПАНА ТУҐУТА.

(Оригінальна допись „Свободи" з Відня).

—o—

Щось такого, як має Польща з тими своїми „кресами" — не часто мабуть буває у всесвітній історії. Брати силоміцю чужі землі з горячим бажаннем їх ущасливити всіми благами польської культури — а тут на диво ті землі ані руш не хотять відчувати того щастя і чести, які їх спіткали тай руками й ногами боряться від тих благ і благодатей! І то не лиш боряться але й самі атакують своїх „добродзеїв", потомків тих, що то західну Европу боронили колись „оґнем і мечем" від нападів „азиятицкєй дзічи".

Щоби собі виробити понятє як виглядають ті „стосункі на кресах" — вистарчає переглянути декілька польських часописей та перечитати статі, що відносяться до того предмету. І так наприклад пише „Ілюстровани курієр цодзєнни":

„Як представляються відносини на кресах— **можна оцінити например з обіжника барановицького староства** адресованого „до всіх властителів фільварків і більших дібр". У тім обіжнику радить їм староста, щоби **вікна мурованих домів „заставили мішками з піском"**, а в домах деревяних щоби ошалювали стіни дошками, а **30 центиметрову просторонь між дошками а стінами щоби виповнили піском".** Він радить далі, щоби посередині кождого подвіря вибудовати **„невеликий бліндажик** (бавокґаве) **зі стрільцями на всі чотири сторони",** так щоби сторожі при надході партизанів могли так схоронитися і звідтам боронитись.

„Радить дальше п. староста щоби ставити щось в роді ліхтарні морської на високих стовпах, з котрої могли би мешканці на велику віддаль заважити надходячих партизанів. — В середині домів треба знову „зробити діру при комині та обезпечити її бляшаною рурою, так щоби при помочи **ракет згглядно бенґальських огнів мож було давати світляні знаки для війська та поліції".**

Редакція „Ілл. Курєра цодз." робить тут від себе увагу, що такі розпорядки переносять нас прямо в часи Хмельницького, взглядно Ґонти та Залізняка.

В „Курєрі варшавськім" пише знову посол **Рабскі:**

„Коли слухати оповідань людий „кресових" про безпримірну трусість та безпорадність, що були донедавна ще хронічною хоробою адміністрації зглядно поліції кресової — то трудно дивуватися, що в так короткім часі — цілий край стався прямо кітлом анархії. **На Волині діються такі дива, яких хиба нема на цілім світі.** Не буду їх всіх напроваджувати, бо кров ударює в голову.

„Скажу лише, що вже тепер **у польських дворах нема майже жінок і дітий,** бо в виду чигаючої на кождім кроці та о кождій годині смерти — всі вони поутікали до міст та місточок;

„Скажу, що селян, котрі не хотять помагати партизанам — ті послідні витягають з хат та розстрілюють майже на очах цілого села;

„Скажу, що **польські кольоністи виганяють на ніч товар у ліси,** щоби в цей спосіб обезпечити його перед зрабованнєм;

„Скажу, що селяни, а навіть декотрі урядовці передсказують з майже непомильною певностю **„на кого тепер черга";**

„Скажу, що зараза шириться з застрашаючою скоростю та захоплює навіть найбільш льояльні села;

„Скажу, що помимо заборони публичних зборів — **відбуваються по лісах віча,** що і в день і в ночи скликує хтось людий на якісь наради, та що ніколи ще не було так горячкової роботи над зревольтованнем мас, як власне під цю пору;

„Скажу, що паніка зростає, **що много маетків полишено на Божу волю, що** в многих місцевостях нема ані коней до роботи, ані зерна на засіви.

„Заправду — прийшла хіба пора, щоби „паньство" показало свою силу і повагу! Революційні ґрупи на радянськім боці орґанізують пляново Українців та Білорусинів у всіх „кресових" воєвідствах в цили викликання крівавої гайдамацької ребелії, котра би знищила останки польського посідання і польської культури (йой! К. О.) на „кресах". Але докищо — ми не зуміли скуточно виступити проти тої гайдамаччини".

Ось так плаче і квилить посол і редактор Рабскі, знаний зі скандалів та побоїв — не заданих другим, але понесених на своїй власній пиці.

Та всеж таки ті квиління — це не виплив чулого серця, але лише висновок з тих звісток, які десятками до польських редакцій надходять. І я позволю собі напровадити тут ось ще який **„розпачліви ґлос осадніка войсковеґо"** з „Іл. Курєра цодзєннеґо". — У тій часописи стоїть чорне на білім теж що:

„Пише нам з **Дубна** на Волині один з тамошних польських військових осадників:

„Шанібна Редакціє! Прошу спитати Високий Уряд — чи є можливим, щоби в державі яка має зорґанізований апарат безпеки — могла переїхати на возах шайка узброєних бандитів просторонь 36 кільометрів через державну територію і напасти о год. 7. вечер маєток Цурків в повіті дубненськім, положений 4 кільометри від залізничої стації Озеряни і щоби по більше як одногодиннім рабунку закінченім зрівнаннєм двірських будинків з землею — могла та банда непостережено відїхати з наладованими возами через границю?

„Чи є ще можливе по недавних нападах під Лунинцем?

„Чи є можливе, щоби в державі, в котрій нема ані війни, ані внутренних несупокоїв — обивателі ґосподаруючі на селі — звозили своє майно до міста — так як мусять кождої хвилі числитися з нападом та знищеннєм?

„Чи є можливим — а це вже послідний час сказати собі всьо по щирости — щоби повага орґанів безпечности упала так низко, що горожане держави не вірять вже ані трошка у здібність тих орґанів до якої небудь охорони майна та життя горожан?

„І та непевність що до життя і майна, і той встид змушують многих до того, що покидають і переносяться в такі місця, де чоловік буде певнійший, що о-вочі його тяжкої праці не підуть з димом пожежі, підложеної через банду, якої на дорозі, що виносить 72 кільометри, ніхто не бачив, і ніхто не стрінув".

„Обставина, що пан воєвода изволить вселаскавійше відвідати пожарище та висказати своє височайше співчуття — та обставина не накормить і не загріє дітий засуджених на нужду по знищенню майна їх родичів.

„Ізволь шанібна редакціє повідомити високий уряд, що у нас цілком явно балакається про предстоячі нові напади. — Чи ті вісти правдиві — це покажеться незадовго — як показалася правдивою вістка про плянований напад на Цурків.

„Що орґанізація банд перевисшає сто раз орґанізацію нашої поліції — видно хоч би вже з того, що по нападі на Моншаницю, що лежить серед лісів — послідував напад на Цурків, до котрого мож було доїхати лише трактом, що веде через розлогі поля, села і кольонії. Цей поступ на боці банд доказує найліпше, як нужденно ми є обезпечені від сходу".

Таких плачів і нарікань є по часописях польських без числа і міри, хоч не хотять вони сказати собі самі правди в очи, що всьо то є лише наслідком хоробливого намагання Поляків за всяку ціну зістати „моцарством".

Лікарем-специялістом на ті всі кресові болі і рани має тепер бути звісний уцекінер з „Визволєня" пан **Туґут,** котрого „трени" над станом „ржечи посполітей" були вже пару місяців тому в „Свободі" надруковані.

Тепер став він заступником міністра президента та пробує на всі способи „уздровіць стосункі на кресах".

Звісний галицький сатирик Роман Купчинський, що пише під псевдонімом **Галактіон Чіпка,** описує в одні своїм сатиричнім начерку, що Гуцули — уважають **Туґута** — за перебраного архикнязя... **Рудольфа!** Очивидно — це пересада, але поетови можна для осягнення своєї цили і в пересаду забавитися. — А ціль його була представити діяльність Туґута в смішним світлі, бо ясним є преці, що акція Туґута — помимо його рухливости нічого осягнути не зможе. — Є — будь що будь — інтересами, якими го способами Туґут задумує лічити „кресові" рани.

Отже першим таким універсальним ліком має бути **„Рада кресова",** або радше вона має бути там лікарським конзиліюм, що має поставити діягноз кресової хороби а потім і над відповідними ліками застановитись. — Туґут нагадав собі був навіть на старого грішника **Бобжинського,** котрого також до тої „ради" запросив. Цей і справді може богато лиха натворити нашій „кресовій" людности, бо це людина з біса хитра і розумна. Він належить вправді до недобитків старої краківської клерикально-реакційної кліки „Станьчиків", але він мав досить відваги, щоби в своїй історії Польщі ствердити, що єзуїти причинилися не мало до її упадку та розбору. Він числиться до знатоків „квестії рускєй" і його головним способом на „зніщенє Русі" було закладанє на укр. землях де лиш удалося — польських шкіл, — які там позакладав Бобжинський. Туґутови — річ доси незвісна. Досить, що якийсь час ходили навіть поголоски, що надрізаний Поляк Левенгерц має зістати віцеміністром а й доси удержуються вістки, що дехто з волинських укр. послів о автономічнім „умисложеню" має вступити до тої „кресової ради".

„Панапрасна о д н а к Туґут ходіц, понапрасна н о ж к і бйош" по поґраничу білоруськім та литовським а може вже по українськім. — „Нічево ти не палучіш", нічого не зйскаєш, бо головна причина „неспокоюф на кресах" лежить в тій засадничій хибі, що Польща забрала краї, до котрих не має найменшого права, що землі тамошних дідичів пересяклі потом і кровю (від польських канчуків) українського та білоруського народа, парцелює на річ польських „осаднікуф", що насаджує там своє польське шкільництво, що забрала народови понад пів тисяча церков, що насадила там свою нездарну а безсердечну адміністрацію та не ліпшу поліцію. — А коли би Туґутови удалося навіть перечистити з грубша ту адміністрацію та поліцію — (хоч не знати звідки він може взяти на місце прогнаних урядовців — нових ліпших?) то всеж таки лишиться та перша і друга велика кривда, котрих навіть великий чародій Туґут на власну руку усунути не зможе, а якби і міг — то би його Поляк — імперіяліст — не зробив цего.

Насильне забране чужої національної власности — це і є та органічна хиба Польщі, котра й мусить той новий штучний державний зліпок допровадити до сумного кінця.

• • •

Перед кількома днями запросив мене **президент австрійської републики др. Гайніш** на чай, який давав для представників преси. Крім яких 200 журналістів було там еще й пару міністрів та инших визначних політиків. Сам президент републики розмавляв зі мною про нашого спільного знакомого **дра Масарика,** що є тепер президентом Чехословаччини, а котрий був зосібна близко заприязнений зі старенькою, над 80-літною мамою др. Гайніша, великою суспільною діячкою.

І сам др. Гайніш — високий, поважний 60-кількалітний мущина — є знаним діячем і ученим на полі економічнім.

Він представив мене другому визначному політикови, котрий довідавшися, що я Українець, почав зі мною бесіду про відносини на сході Европи.

Колиж зійшла бесіда на Польщу, він висказався ось як:

„Польща в теперішних границях державних остоятися не може. Я власне недавно розглядав докладно її карту ґеоґрафічну та переконався, що ті границі зачеркнено не лиш в найвисшім степені несправедливо з уваги на другі сусідні народи, але таки прямо не льоґічно. І так я яко Німець мушу передовсім ствердити, що ані Горішний Шлезк, після плебісциту цілком майже німецький, ані так званий коридор польський до моря — удержатися в руках польських не може. Тим коридором не лиш відрізано від Німеччини Східні Пруси, так що властива, свобідна комунікація з власною державою можлива є лише морем, але також і чисто німецьке місто Данціґ, що має велике торговельне значіння. Мусить отже — і то в недалекім часі прийти до ревізії польсько-німецької границі. **Оскільки тоді прийде черга на ревізію також і польсько-українських границь — це вже буде зависіти від активности і напору самого українського народа".**

Я очивидно мусів признати йому повну слушність.

Др. Кирило Трильовський.

КОЛИСЬ И ТЕПЕР.

—o—

Минають дні, минає літо,
А Україна знай горить:
По селах плачуть малі діти;
Батьків немає. Шелестить
Пожовкле листя по діброві,
Гуляють хмари, сонце спить;
Ніде не чуть людської мови;
Звір тільки виє, йде в село,
Де чує трупи...

Т. Шевченко.

НА УВАГУ АВТОРАМ НАУКОВИХ ПРАЦЬ І ПІДРУЧНИКІВ.

—o—

Бюро Українського Громадського видавничого Фонду у Празі просить всіх авторів, хто має які закінчені наукові праці, а також підручники для висшої та середньої школи з усіх галузий знаня, подати про се точні відомости: повну назву твору, його характер, розмір, та в якому стані праця; теж імя і призвище автора і його адресу.

Сі відомости потрібні для реґістрації.

Український Громадський Видавничий Фонд шукати ме всякої можливости ширше поставити питаннє наукової літератури українською мовою.

Адреса Видавничого Фонду:

Ukr. Hrom. Vyd. Fond.
Praha-Vrsovice Samova 665
Ceskoslovensko.

1894 УНС U.N.A. 1924

В ЛУЧНОСТИ СИЛА

ПОСТУПАЙМО

	Членів	Дітий
Конвенція 1925		
Apr. 7.'25		
March 31.'25		
March 21.'25		
March 14.'25		
March 7.'25		
Feb. 28.'25		
Feb. 21.'25		
Feb. 14.'25		
Feb. 7.'25		
Jan. 31.'25		
Jan. 22.'25		
Jan. 15.'25		
Jan. 8.'25	17.105	9.547
Dec. 31.'24	17.010	9.510
	26.520	
Dec. 21.'24	16.757	9.500
Dec. 14.'24	16.549	9.338
Dec. 7.'24	16.502	9.317
Nov. 30.'24	16.407	9.200
	25.607	
Nov. 23.'24	16.200	9.050
Nov. 16.'24	16.059	8.968
Nov. 9.'24	16.048	8.954
Oct. 31.'24	15.952	8.900
Oct. 20.'24	15.755	8.750
Oct. 12.'24	15.748	8.742
Sept. 31.'24	15.725	8.720
June 31.'24	15.700	8.580
Dec. 31.'23	14.790	7.663
Dec. 31.'22	12.427	5.883
Dec. 31.'21	11.815	5.124
Dec. 31.'20	12.237	5.058
Конвенція 1920	12.080	4.451

ВСІ ВСЕ

До УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА Принимається в Січни, Лютім і Марті БЕЗ ВСТУПНОГО СТАРШИХ МУЩИН, ЖЕНЩИН як рівнож і ДІТИЙ.

Користайте з Нагоди Продовження Ювилейної Кампанії!

Вступайте в Члени Українського Народного Союза.

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА.

—o—

Йосиф Ґлюз бувший секретар 18-го відділу в Сеймор, Конн. ,пише ось що: З нинішним днем кінчиться мое урядованне, тому звертаюся до Вас з проханнем о вибачення, если коли докучив, або не впорядку зробив. Я чоловік робітний і скільком міг старався та і дальше хоч неурядником, але для орґанізації ніколи неполінуюсь. Так здоровлю Вас всіх яко чесний головний уряд У. Н. Союза.

Так відійшли з уряду всі чесні урядники уступаючи місця нововибраним новим урядникам. Ми увірені, що їх наслідники неокажуться гіршими.

Теодор Сюрко, секретар від. 266. в Амстердам, Н. Й. За щиру критику ще щирійше дякуемо. Ваш новий відділ справді робить великі поступи хоч як кажете не всі члени однаково до того прикладують своеї праці і заходів. Щодо не скорих відповідий з головної канцелярії, то Ви повинни мати на увазі ще факт, що теперішна кампанійна робота займае всі руки і час, так що немислимо відповідати відворотною почтою ще й в справах менчої ваги. Також перед кампанійною агітацією і приниманнем великого числа нових членів і дітий на другий плян уступають справи менче наглі, як ріжні спростовання, видавання дуплікатів грамот і інші котрі можуть зачекати. Уповавшися з рекордами тисячки нових членів головна канцелярія сейчас возмеся до тих залеглих справ. Будьте вирозумілі. Літа нових членів є більші як Ви обчисляєте бо числите тільки повні роки а забуваете, що понад шість місяців гислиться як цілий рік. Тому після нашого рахунку вік тих членів є о рік більший. О тім вже богато разів писалося як обчисляти вік, та що в Асекурації числить не лиш скінчені роки але також місяці і дні.

То само, що до обчислення віку, мусимо ще повторити для секретаря відділу 350 і інших: Ваші апліканти кромі поданих повних літ життя, мали ще й понад шість місяців і тую надвишку мусілося їм зачислити як повний рік. Вкладки платиться не від скінчених повних років, але від того віку в якім ми находимося в часі приступлення, тай рахується літа, місяці і дни. З того приводу небулоби непорозумінь і негодовань, якби о тім знали і памятали при виписуванню аплікацій.

Куба Михайло, Палмертон, Па. В Вашій справі неможемо інакше ані більше сказати, як се вже говорить §. 237 статута У. Н. Союза.

Секретареви від. 323-го. Причини помилки в виказі орґанізаторів Вам легко догадатися, бо там фіґуруе знане Вам імя в місце імени дійсного орґанізатора. Помилку сю вже справлено о чім переконаетеся з кінцевого виказу, який як раз тепер приготовляесь до друку.

До від. 110-го. Кандидата, хоч і сліпого на одно око або з іншим каліцтвом, можна приймити до котроїсь з нисших кляс обезпечення, если такий під кождим іншим зглядом е цілком здоровий і матеріяльно забезпечений. Такий аплікант мусить в аплікації в місци на „Уваги" підписати заяву, що з приводу свого каліцтва з яким приступае, не мати-ме ніколи претенсій до запомог з каси У. Н. Союза. Одобренне такої аплікації завнсиме е від осібного ще поручення уряду відділового, а передовсім від прихильної опінії лікарів місцевого і головного.

I. К.

ПОДЯКИ

Я низше підписаний складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділенне мені запомоги в сумі $50.00

Братя Українці! Маємо тут в Америці найбільшу і найкрасше розвинену орґанізацію У. Н. Союз, до котрої повинен кождий Українець належати без якої небудь ріжниці, бо се орґанізація не партійна а народня, то є усього українського нарада. Отже не повино бути Україна, щоб не належав до Українського Народного Союза, бо де злука, там і сила. Горніться, браття, під прапор блакітно-злотий, до У. Н. Союза, котрий в часі недуги або каліцтва вам допоможе.

Николай Маличишин,
член 164 від. У. Н. С.

Низше підписана посвідчаю, що я отримала з каси У. Н. Союза посмертну запомогу, по моїм мужови Адамови в сумі $939.00. Складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за скоре і точне виплаченне сеї запомоги, а так само і місцевим урядникам і всім членам У. Н. Союза.

Агафія Ящишак.

ЛИСТ З КРАЮ.

—o—

(Оден з членів У. Н. С. прислав нам цей лист до поміщення).

Ти пишеш до дому до татуня, що я не стараюся дістати до Америки. я старався на всі боки і ніяк не годен дістатися до тої Америки; видно, що вона мені не щаститься. Я через ту Америку був вже на Україні у большевиків. А це сталося так: Я їздив до Львова до аґенції в справі свого афідейвиту і шіфкарти. У Львові мені сказали, що до Америки догерва будуть пускати з Польщі на 1925 рік і сказали мені, щоб я тимчасом виcтарався з П. К. У. позволення о звільнення з війскової служби. Пішов я у Чортковї до П.К.У.; тут мені сказали, що таких, як я чотири роки нігде за границю не пускають. Притім довідався, що з Росії дуже легко можна дістатися до Америки, а саме через Одесу, потім на Чорне Море, і так помаленьку аж до самої Америки, І я послухав тої ради, бо дуже хочу дістатися до Америки. Пішов я на другий бік, ще 22 мая; зразу трохи тримали мене в тюрмі опісля мене випустили в Київі. Я трохи побув в Київі, та довідався чи і куди годен дістатися до Одеси.. Трохи пішком, трохи їхав, трохи ів, а трохи не доїв, бо хотів як найскорше дістатися до Одеси.. За шість днів дістався я з Київа до Одеси. Недоходячи ринку мене зловили. А я коло себе мав афідейвит і трохи гроший. Зразу мене питалися, чи я комуніст. Я відповів, що ні, то вони зараз мене запровадили до канцеляріі і сказали," щоб я показав свій документ, а вони подивилися і сказали: Ага! Ти Галичанин! І стали мене обшукувати. Знайшли в мене афідевит і зараз сказали, що я буржуй і хочу утікати до Америки. Забрали в мене документи і афідейвит, а мене замкнули до тюрми, і зараз же мене відіслали до Харкова під конвойом чотирох салдатів. В Харкові дали мені своє убранне, білизну зимову і шапку і будуть мене відсилати на Сибір, бо я буржуй і хотів втікати до Америки. Я вже спакувався в їх убранне а свое спакував у мішок, щоби віддати до магазину, бо з собою не вільно мати цивільного убрання. Але я довідався, що брат є в Харкові; недавно, що приїхав до Харкова з Полтави до столярської фабрики. Я хотів дуже з ним видітися, бо хто знае, чи ми коли побачилибся. Я мав коло себе, ще трохи гроший, дав салдатови пять рублів, щоб він пішов зі мною до мене. Салдат згодився і я забрав своє убрання, говорячи, що комусь бідному подарую. Просто з тим салдатом пішов там е мешкав брат. Приходжу я на його кватиру, а його нема бо пішов в місто. Я дав салдатови ще три рублі,, щоб він зачекав доки не прийде брат. Около четвертої години прийшов брат і я йому віддав свое убрання і ще девять рублів. Я не говорив йому, що мене везуть в Сибір на заслання, а говорив йому, що їду з Сибіру до Київа і що я маю подостатком гроший а убранне мені дають большевики і що я їду до Київа до... школи. І так я з ним попрощався і пішов з салдатом назад до свого помешкання, до тюрми. Там в тюрмі був я голоді і холоді і воші наїлися мене, але якось Пан Біг допоміг мені якось видертися. Відпроваджували мене салдати до вагону желізничого. Але по дорозі зробився дуже великий рух людий, котрі дивилися як голі ходять по вулици. І я скористав з нагоди і утік їм з рук. Як я утікав і що перебував по дорозі, де ночував і що їв то описати не годен а тільки вечерами оповідати, як яку байку. Але утік єм з рук салдатів і сейчас подався я на стацію і всів в поїзд до товарового вагону, і незнавем, де той поїзд відїждже. Всів в поїзд около 5 години. Бувем дуже змучений, то я заснув і так твердо, спав, що аж не знав коли я опився в Київі. Той вагон притягнули до магазину наладовувати; тай мене збудив той гармідер людий, котрі там чекали на вогон. Скочив я з вагону подався я домісга, бо дуже хотів їсти. Якраз на моє щасте здибаю одного міліціонера, котрий стояв на варті і я його питаю, де є тут базар, щоб купити хліба. Він мене почав розпитувати і сказав, що і він з Галичини. Я його попросив, чи він не давби мені хліба бо я дуже голоден. Він мене запровадив до себе до на міліцію, дав мені напитися чаю і свій обід і дав мені ще оден бохонець хліба. Я йому щиро подякував і пішов. З Київа я держусь вже на захід сонця, бо утікаю вже до дому і так через поля, через ліси і долини. Маю той бохонець хліба зім кусок і напюсь води, бо я води і кирничок здибав дуже богато; хліб і вода, то був мій сніданок, обід і вечера, а спав, як звичайно на полю серед степу, бо я навчився спати на поли, як знаєш, ще за Москалів, як забирали худобу, коні. І я так добився до самого Збруча. Коло Збруча не стало мені хліба, бо я ішов 8 днів; то якісь баби ішли з ярмарку і я попросив їх хліба, а вони давали мені якісь недоїдки. Переплив я Збруч дуже раненько, але тоді був у нас дуже мороз і заки я зайцов до свого товариша (той, що ходив з нами на кури) то убрання на мені замерзло. Я у него перебрався в його убрання і він мене привіз до дому. Тепер я вже в дома більше, як дві неділи. Трохи мені попухли ноги, але вже гояться. Я тепер сиджу дома, бо нігде не годен виїхати а до Америки не пускають

(Далі особисті справи.)

ПРОЗЬБА О ПОМІЧ.

Woonsocket, R. I.

ДО ВПР. ОТЦІВ ДУХОВНИХ, ХВАЛЬНИХ УРЯДІВ, ТОВАРИСТВ, БРАЦТВ, СЕСТРИЦТВ УКР. Н. СОЮЗА, ВСІХ ЧЛЕНІВ І ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

Я низше підписаний осміляюсь просити Вас дорогих родимців о фінансову підпомогу моему синови Тимкови Й. Ірці, студентови висшої школи з Woonsocket, R. I., який проявляе надзвичайні здібности в науках, а якому я сам задля скрутних матеріяльних обставин не годен помочи. Жена моя слаба тяжко хронічно невиличимою недугою уже одинайцять літ через що я тримав двое малих дітей у платнім закладі протягом пяти літ і не лише все стратив на піддержку дітий та лічення жени но і запозичився ще. Насідки того всего ті що днесь я не є встані дати свойому хлопцеви так велику поміч, якої вимагае теперішне і дальше університетське вишколення. Притому хлопець мій Т. Й. Ірза провадить спис усіх жертводавців в Албані де і учиться і наміряе особисто колись віддячитися своїм благодітелям теперішним.

В надії що Всп. Духовні та Хвальні Уряди і его члени і укр. загал в Америці не позволять запропаститися таланови тому українському хлопцеви і піддержать его як матеріяльно так і морально. Пишусь з глубокою пошаною

Йосиф Ірза, батько.

Всякі датки враз з писом жертводавців проситься слати на руки: **Joseph Irza, 29 Gymnasium St., Woonsocket, R. I.**

Отсим посвідчаеться, що п. Тимко Ірза єсть молодцем добрим, чесним, характерним і незвичайно здібним у науці, та заслугуе на попертя.

(Печать) **о. Онуфрій Ковальський, парох.**

Отсим посвідчаем, що висше наведене писмо є правдо гідне.

Василь Бурак, секр. від. 206.

ПРОРОКОВЕ ОКО

— або —

ІВАСЬ БИСТРИЙ І ЙОГО ПРИГОДИ

за В. Лозинським переповів М. Ценівський.

(Продовження)

(17)

— А ви, пане Доманський — питаюся — що думаете про це?

— Я думаю таксамо, як наш Вороба. Одначе не буду говорити про це, бо то не дуже безпечно.

— Фук! — крикне знову Вороба десь споза мішків і бочок, наче зпід землі.

— Пане Доманський, а що то за чоловік той Фук?

— Пан Йост Фук — каже пан Доманський — є німецкого походження, але не з таких чесних Німців, з яких іде пан Мельхіор Шольц або пан Іван Алембек. Бо кажуть одні, що батько його був катом у Ґлогові на Шлеську, инші, що є сином Жида, який вихрестився під шибеницею, щоби ратувати життя, а знову инші, що він не називається Фук, лише сам так назвав себе. Бо рідня тих правдивих Фуків є чисенна і чесна. Але сьогодня має вже міське право і значну посілість, у ласках є у пана радного Гайдера. Він його взяв за фактора при ріжних торгівлях, бо то має бути спритний і хитрий чоловік. І щойно не видно, що його виберуть до Сорок Мужів, а може й лавником буде скоро. Та чорт його побери, Фук чи не Фук, а ти мені йди знову до пана Іллі з цим списом, як мені його розуміти.

Тогосамого дня під вечір, ще заки замкнули торговлю, велили мені помагати в самій крамниці, обмітати шафи і слоїки з пилу. Робилося це в нас раз на тиждень, у суботу, дуже пильно й того дня крамницю замикали вчаснїще. Пильнував усе цієї роботи пан Ілля.

Стою я так на драбинці, поглядаю крізь відчинене вікно на Ринок і бачу: йде попри нашу крамницю чоловік високий, рудий, у кабаті лосевої шкіри і з коротким мечиком при боці. Зір такий проймаючий, відразливий; кидае очима то в право то в ліво. Погляну на нього ще раз і бачу тепер, що то тойсам Німець, що то був із підстаростою на лісовій поляні тоді, як то мене при копанню приловив був Кайдаш. Він то так гостро і так пильно поглянув був тоді на мене, наче хотів запамятати собі мене добре на все.

Відвернувся я мерщій від вікна, щоби мене не бачив. Серце забилося в мене з жаху. А було чого налякатися, бо той Німець був прецінь свідком, як гайдук Кайдаш упав від моеї руки залитий кровю. Мало бракувало, а був би я впав із драбинки, так я перелякався, як побачив цього Німця. Я вдав, що дуже зайнятий роботою і цілу голову сховав за великим слоем. Підношу слій одною рукою, другою ніби пил обтираю, хоч мені ца рука і сюди і туди бігала, що таки чудо було, що я нічо не збив. Німець підступив під саме вікно і поздоровив пана Іллю. Пан Ілля подякував, але не ставав до бесіди. І Німець пійшов дальше. Підіждав я хвилину, аж далеко відійде, потім злажу з драбинки й питаюся:

— Пане Ілля, що то за чоловік, що поздоровив вас?

— А тобі навіщо знати—відповідае пан Ілля. Бо він дуже не любив, щоби при роботі розмовляти, головнож коли його хто питав із простої цікавости.

— Бо я цього Німця бачив на селі, в Підбірю, як у нас зачали випалювати попіл.

— То пан Йост Фук — відповів коротко пан Ілля — фактор пана радного Гайдера.

Тепер мені направду почалось бити серце, що все кличе до мене під грудьми лише: Фук, Фук, Дук... Не знаю вже, як я докінчив цю роботу, бо я на обмацьки рушався, і хоч з отвертима очима, а наче сліпий. І так мені якось було начеб то лише моя тінь була в склепі, а я сам десь у іншому світі. Бо вже така моя вдача була, що в перший хвилі, коли мені що приключилося на перший стріл, як то кажеться, відбігали від мене думки і я самого себе десь губив, що знайшся годі було. Та це лише в перший хвилі. Я скоро приходив до себе, набирав відваги, так що вже міг радити собі.

Так також і тепер було. Побіг я до мого ванькирика, хоч лягати спати було ще за вчасно. Та я хотів бути сам, щоби не показати по собі, що я неспокійний і дуже боюся. Думав я собі, як то недобре і небезпешно, мати щось укритого в души і совісти й мусіти заслоняти перед людьми і стерегтися і пильнувати власних слів і брехати мовчки! Чесний чоловік не має скритих думок і тайн, а я ношу в собі таку тайну і ніколи до самого дна не можу бути щирим із добрими людьми, бо на дні все останеться Семен і його проклята тайна і ца залізна скринька. Вона вчепилася моїх ніг наче невиносимо тяжка оловяна куля!

І міг я тепер гірко переконатися про це, як кожен вчинок, котрого тобі не годилося виконати, ходить за тобою, наче тінь. І коли тобі здається, що ти оставив його далеко за собою, то він тобі сидить за плечима — і що це, що сталося колись, ніколи не має кінця, але вертає до тебе і стає тобі впоперек дороги.

— Фук! Фук! — повторяв я собі у думці, так як Вороба за мішками в індермасі. — Коли мене пізнає цей Фук, що я тойсам, котрий викопав щось таємничого на лісній поляні, що я тойсам, що вбив Кайдаша, тоді мене чорт уже живцем має, бо буду в руках лихого чоловіка, катюги, злочинця, що вбив доктора Курція, а теак що буде зі мною?

Я мав неспокійну ніч, одначе всетаки не забракло мені цієї одної великої розради, що Бог краще знае мое серце і совість, як люди та що зволить мені бути сильним оборонцем і свідком, коли на мене впаде яке велике горе.

(Дальше буде).

У. Н. СОЮЗ — НАЙЛІПШИЙ ОПІКУН В НЕЩАСТЮ. ЧИ ВИ Є ЧЛЕНОМ ЙОГО.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО У. Н. СОЮЗА!

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЕ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС.

НЕБУВАЛЕ! У НАС ДІСТАНЕТЕ ПОРАДНИК ЛІКАРСЬКИЙ

з многими ілюстраціями — Ціна за книжку 20ц.

Замовлення разом з грішми посилати на адресу: „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Closely bound

Осип Маковей.

ЛАСКА.

(Оповідання).

—o—

Було се ще перед війною.

В осени, коли записують дітей до школи, знайомий учитель з Ковалівки привів до мене хлопця з села:

— Прийміть його до семинарії, не пожалуєте! Талант! кажу вам! Може навіть ґеній.

Подивився я на сього ґенія: йому було вже з 15 років, лице мав грубе, майже чотирокутне очі дивилися непевно з під лоба на голові позадирана на всі боки стріха бурого волося, ціле тіло, як відземок, кріпке. Я люблю сильних, коренастих хлопців, — тому ґеній з Ковалівки міг відразу числити на мою прихильність.

— Як називаєшся?

— Гриць Когут.

— Батько годить ся на те, щоби ти ходив до школи?

— Ні не годиться, я сам хочу.

Учитель додав: — Ви на те не дивіться, ща батько не годиться, він не розуміє добра своєї дитини. Але нехай лише Гриць почне у вас вчитися, батько подобріє і буде посилати на його прожиток. Покищо прийміть безплатно до бурси. Я ручу, що буде добре вчитися.

— Чи батько може йому помагати? — спитав я ще.

— Може не такий він занадто бідний.

— Чомуж він сам не хоче посилати хлопця?

— Питайтеся! Шестеро дітей в хаті, а він колиб хоч одно післав у вищі школи! Я підготовив Гриця до семинарії з власної охоти, бо шкода мені його.

Передав я хлопця учителям семинарії, щоб його перепитали. Всі посвідчили, що хлопець талановитий, уміє думати. Ще тільки треба було постаратися, щоб його приймили до бурси, разуміється, за дармо, — і так він став учеником учительської семинарії.

Учився дуже добре, а їв у бурсі дуже ґеніяльно. Поїдав не тільки свої порції, але й товаришів і ті нераз із збитків зсипували йому на його тарілку останки з страв, котрих уже самі не хотіли. Гриць Когут змітав сумлінно все і оглядався чи ще нема чого. не можна сказати, щоб ся збільшена їда пошкодила в чім його ґеніяльности. Навпаки його лице з квадратового зробилося гарбузовате, а в тілі набрав такої сили, що став пострахом для своїх товаришів, коли вони йому часом занадто дошкулили, він починав з ними бійку з котрої все виходив побідником. Все прощали йому за те, що вчився прекрасно, — і до мене не доходили ніякі лихі чутки про нього, крім тих, що його вовчий апетит і десь колись про бійки.

Тільки перед Різдвом прийшов до мене управитель бурси з вісткою, що Гриць Когут збунтував усіх бурсаків, котрі відкинули кашу і не хотіли їсти. Видко було, що Когут уже наситився. На сю кашу булиби найшлися у бурсацькім кармнику инші, чотироногі вихованці, одначе бунт не зовсім був оправданий і тому ми рішили, кашу з обіду дати знова хлопцям на вечеру. Бо хоч із сих хлопців мали вийти самі патріоти, та покищо вони ще патріотами не були, платили за себе мало, отже не мали права перебирати в страві. Тим більше не мав права Гриць Когут, що жив зовсім з ласки бурси.

Коли я спитав його чому чому бунтує бурсаків, відповів що каша недобра, що йому належиться ліпша, бо він добре вчиться. Тяжко було йому вияснити, що, коли вчиться то для себе, що з його праці ще ніхто немав ніякого пожитку, значить ніхто й не обовязаний годувати його за пильність, і що не він робить ласку управі бурси, тільки управа йому.

Вечером мало котрий бурсак рушив кашу, — щось їй таки бракувало, — за те виновник страйку зїв за себе і за кількох товаришів та впевняв, що вечірня каша була ліпша від обідної. Товариші сміялися з нього до схочу, але се не відстрашило його від їди. Тоді то управителеви бурси прийшло перший раз на думку написати до старого Когута, щоби платив хоч з десять корон місячно за свого ненаїстного сина. Письмо пішло в порядку до Ковалівки, але Когут не відізвався ані словом.

Управа бурси почекала, ще до кінця першого шкільного півроку. Гриць Когут дістав дуже гарне свідоцтво, але притім і приказ написати до батька, шоби платив за нього в бурсі. Управитель написав ще й від себе до старого, що тепер уже шкода би відбирати хлопця зі школи, бо добре вчиться. — годилось би йому помогти.

По сих двох листах старий Вавиль Когут прийшов до мене, до дирекції семинарії. Мав він з пядесять років, таке саме квадратове лице, як у сина, підстрижені вуса, небриту бороду, як стерню і приземковате кремезні тіло. Нічого собі був чоловік, тілько на лихо вчора і нині зїв певно з двацять голівок чеснику, покропив їх з усіх боків горівкою і тим способом окружив себе такою чесниковою атмосферою, що до нього був би не приступив близче не тільки маленький бациль, але й великий демократ.

Не поздоровившись і не привитавшись, він приступив просто до діла.

— Я прийшов до пана директора забрати сина зі школи.

— Котрого?

— А Когута Гриця.

— То ви батько? Я не знав.

— Батько. Взяли мені, знаєте, хлопця до школи, я того не хотів, а тепер ще кажуть платити. Ніби, рахувати, звідки я приходжу до того, платити за нього?

— Як то звідки? Адже ви батько, а то ваш син! А звідки ж ми приходимо до того, щоби готдувати за дармо вашого сина?

— Бо, рахувати, ви маете з нього пожиток, а я ні! Він би мені вже в господарстві помогав, а так ви забрали його до школи...

— Який нам пожиток з нього?

— Ну, який? Маете кого вчити!

— То значить ви нам ласку робите, а не ми ва?

— Хіба ні? А що ж я буду мати з нього? Вивчиться на учителя і піде собі світами, а я ще до нього маю доплатити! За що? Хочете його мати годуйте, нехай втрачу, — а не хочете віддайте мені! Щож я, рахувати дитина, чи що? Не розумію, що як і по якому?

— А чомуж ви зразу не відбирали його?

— Бо ви за гроші не впоминалися. Гадаю, собі нехай там! А тепер, рахувати, не то...

— Ні, ґаздо, се так не буде, як ви кажете. Ви значить, ворог своїй дитині і тому не маєте права до неї. Гриць учиться дуже добре і ми його зі школи не пустимо. Бувайте здорові!

Господар визвірився стягнув брови і блиснув очима, як огниками.

— Я не маю права до своєї дитини?! А се по якому? Хтож має право? Та я вас всіх, рахувати, до суду запізву! Дивіться! о!

— Позивайте! Побачимо, хто виграє.

— Побачимо! побачимо! Най мене то і сотку коштує, я вас навчу, коли так!

— То на бурсу у вас грошей нема, а на процес найдеться?

— Найдеться, бо то не по правді діється. Ади! аби я, рідний батько, не мав, рахувати, права до своєї дитини! Чи чував хто таке?

І він не попрацавшиеся, вийшов сердитий з канцелярії.

По обіді був у бурсі і хотів силоміць забрати сина. Наробив такого клопоту, що перепудив цілу бурсу, посварився люто з управителем і тільки, як побачив, що син його в часі колотнечі кудись утік, увірвав нагло цілу сварку, сплюнув на порозі і пішов до адвоката радитися, що робити. Адвокат-Українець, як почув, о що йде, не приняв справи. Розсерджений до краю, пішов Когут до адвоката-Жида і сейчас почав з дирекцією семинарії і з управою бурси процес о віддачу сина батькови.

Розправа в суді скінчилася зле для Василя Когута; суддя сказав, що такий батько, як він, котрий не розуміє добра своєї дитини, немає права до неї; нехай дякує обрим людям за те, що йому без заплати дитину годують, учать і вихавують. Когут не згодився з ним і загрозив, що пошукає собі старшого суду і ліпшого адвоката і що таки на своїм поставить.

Тимчасом прийшли великодні ферії. Грицеви, котрий на Різдво не був дома дуже забаглося піти до родини.. Пішов. Як він там гостював годі було довідатися, але ще Великдень не скінчився, як він вернувся до бурси збитий на квасне яблоко. Синяки мав навіть на лиці. Він не скаржився, не плакав, лише просив управителя бурси цілком спокійно, щоби його не гонити з бурси; Він буде учити своїх товаришів-бурсаків котрим тяжко йде наука, і так заробить н прожиток. Хлопець був дуже смутний і управитель старався його потішити. Він і без допитів здогадувався, що сей рідний батько спарвив синови такий „обливаний понеділок".

Гриць Когут лишився в бурсі і вчився далі в семинарії. За короткий час він виробився на дуже доброго домашнього учителя. Одну лише мав хибу і сеї хиби довший час не міг позбутися: за непослух і лінивство він бив товаришів, без милосердя, або кулаком, або патиком.

— Чого ти Грицю такий острий для своїх товаришів?

— Бо я острий сам для себе. Але, як вони дістануть лихі свідоцтва, тоді ви мене набийте, так, як тато мене збив. Як школа, то школа...

Так відповів раз сей завзятий ґеній з Ковалівки, а управитель, хоч не годився з його педаґоґічною методою, признав йому в душі, що бук дуже часто найскорше помагає. Ученики Гриця дістали справді гарні свідоцтва — і так його побут у бурсі без заплати вже не тільки нікого не сердив, навпаки був пожаданий.

Такий був початок Грицевої карієри. Зазнав ласки від учителя в селі, що його приготовив до семинарії, потім від бурси, що годувала його в початках, а чим далі, тим лекше обходився вже без чужої помочі, бо заробляв на хліб своїм трудом і діставав стипендію.

Перед самою війною Гриць зложив іспит зрілости з відзначенням. Потім пішов на війну. Сім років я не бачив його і не чув про нього.

Потім одного дня хтось застукав у мої двері і в комнату увійшов російський салдат, з кучмою в руках, з вусами і бородою. Я був би ніколи в світі не пізнав, що се Гриць Когут, але він сам пригадав мені, хто він. У першій хвилині я не так про нього хотів щось довідатися, як про його батька, котрий мені добре вбився в память.

— Гриць Когут! Слихом слихати... Сідайте! закуріть!... А щож ваш батько поробляє, що нам таку ласку зробив і позволив свого сина в люди вивести?

— В які там люди! — відповів Гриць зневажливо і махнув рукою.

Мене се заболіло. — Чей же не скажете, що ми вам кривду зробили?

— Воно то так, звісно, — відповів Гриць нерадо. — Злої волі у вас не було, але чи ви мені ласку зробили, се ще велике питання.

— Як жеж так?

— Ну, так, звичайно. Я не кажу, що лише ви тому винуваті. Війна, всякі політичні перевороти, зміна обставин... Так. Але чи круть чи верть, все курці смерть. Я не дійшов до мети, ось що, бо хоч посилав своє прекрасне свідоцтво до пятьох повітових шкільних рад, нигде мене не приняли. Січовий стрілець... старшина... мі жбольшевиками був... непевний чоловік і т. д. Подумайтеж тепер, як би я був до школи не ходив, тільки дома лишився, або пять років ремесла учився і, щозуміється, на війні не згинув; — сих відомостий, що я маю, був би не мав, але на свій лад щасливим і незалежним я міг бути. А тепер мені соромно батькови в очі подивитися. Я й не дивлюся, бо старий мене і в хату не пускає.

— Щож ви робите?

— Вчу дітий в одного священика.

Слова Гриця мене зовсім онесмілили.

— Чудно воно — кажу. — Сеж похоже на те, що ваш батько казав колись... І як се прикро! Здається тобі, що ти добро зробив людині, а воно виходить, що нема за що тобі дякувати. Мало того: ти скривдив людину! Чим скривдив? Тим, що дав їй освіту. Скажіть же мені, будьте ласкаві, чи освіта, по вашому, є лихом, бо я вже своїм старим розумом не розберу сеї плутанини.

— Жартуєте, добродію. Не мені вас учити, що освіта не може бути лихом, але життя складається часто так, що ласка не є ласкою і добро не є добром. Се звичайна незгода між теорією і практикою. А ся світова заверуха й зовсім обезцінила давні вартости.

Ми ще довго розмовляли про страшні повоєнні часи і руїну наших, колись таких ясних і певних поглядів, — але мені підчас розмови снувалася по голові все одна думка, що колиб тепер старий Василь Когут процесувався о віддачу свого сина, ніхто-б йому вже не спротивлявся; кождий сказав би: се розумний чоловік, треба йому сина віддати...

1923.

ЖАРТИ

—o—

Добра няня.

Господиня: — Не давай ще дитині до води, там температура 38 степенів.

Дівчина: — Та йдіть пані, де таке мале розуміється на температурі!

—o—

У Львові.

Директор тюрми до політичного вязня:

— Сподіюся, що ми більше, не побачимося.

—Чомуж то? Може вас викидають.

—o—

Між приятельками.

— Мущина за якого я вийду, мусить мати, що найменше два рази стільки літ.

— Моя дорогенька, я думаю, що таких старих мущин нема в світі...

—o—

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ

„СВОБОДИ"

КОЛИ ЩЕ СЕЇ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ її СЕЙЧАС.

„СВОБОДА" є найбільшою зі всіх українських часописий в новім і старім краю.

„СВОБОДА" виходить кождого дня з виїмкою неділь і свят.

„СВОБОДА" подає цікаві новини американські і краєві.

„СВОБОДА" також подає найдокладнійші відомости з теперішних подій в старім краю.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ	НА ЦІЛИЙ РІК	$ 7.00
„ „	НА ПІВ РОКУ	$ 3.75
„ „	НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.00
В ДЖЕРЗИ СИТІ, КАНАДІ І ЗА ГРАНИЦЕЮ:	НА РІК	$10.00
„ „ „ „	НА ПІВ РОКУ	$ 5.00
„ „ „ „	НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.75

Звертається увагу, що на кредит нікому не висилається часопись.

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ВИЙШЛА З ДРУКУ — ВИЙШЛА З ДРУКУ

НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА

МУЖИК ПАНОМ

КОМЕДІЯ В ПЯТИ ДІЯХ

(Переклад з данського М. Ценевенка).

ЦІНА — — — — — — — — — — — 25 ЦЕНТІВ

Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ.

	цнт.
Бунт ляльок, комедійка в 3-ох діях (18 осіб)	10
В чужім пірю, картина в 3-ох діях (10 осіб)	10
Дарунки русалок, фантазія в 2-ох діях (16 осіб)	10
Добрі діти, з життя амер. школярів в 3-ох діях (8 осіб)	15
Іменини Влодка, комедійка на 3 дії (8 осіб)	10
Коник стрибунець, сценічна гра в 1-ій дії (5 осіб)	10
Лісова казка, сценка на 1 дію (10 осіб)	10
Печери, сценка на 1 дію (8 осіб)	10
Соняшник, в 3-ох діях (9 осіб)	15
Сироти, в 1-ій дії (10 осіб)	10

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА

„З ОБІЙМІВ В ОБІЙМИ"

Сценки з червоних днів 1920 року в галицькому селі.

В сій штуці виступає 22 особи.

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати до:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

НОВІ КНИЖКИ ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ:

М. Капустянський — ПОХІД УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ НА КИЇВ—ОДЕСУ В 1919 РОЦІ (короткий военно-історичний огляд). Части І., II. і III. з 23 кольоровими схемами-шкіцами і документами в додатку. Ціна .... 70 ц.

М. Возняк — УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ. Ціна .... 20 ц.

ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ:

Юра Шкрумеляк — ПОЇЗД МЕРЦІВ (картина Жерт і Трудів). Ціна 15 ц.

Василь Софронів — БО ВІЙНА ВІЙНОЮ. (Збірка нарисів). Ціна ...... 40 ц.

Евген воровський — СЕРЕД КУЛЬ І ГРАНАТ. (Начерки). Ціна ...... 10 ц.

Софія Тобілевич (Карпенко-Кара) — РІДНІ ГОСТІ. (Спогади з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Ціна ...... 10 ц.

Замовлення разом зі залученнем належитовсти (моні-ордер або марками) слати до:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ВІДРОДЖЕННЯ

роман Льва Толстого, переклав Вас. Сімович, з портретом автора і з передмовою перекладчика. Друге, виправлене, в текстовою реставрацією Б. Боднарського зрівняне видання. Три частини в двох томах.

Брош. $2.25, опр. $2.75.

Замовлення посилайте до: „SVOBODA". 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ГАЙДАМАКИ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоною, велика настільна книга (13x17 цалів).

В карт. оправі $3.50, в полот. оправі $5.00, в люкс. оправі $6.00.

Замовлення посилайте до: „SVOBODA". 83 Grand Street. Jersey City, N. J.

СИН УКРАЇНИ

Історична повість у трьох частинах, з ілюстраціями та мапою, сюжет, опрацьовання та редакція Вал. Злотопольця, компонували Ігор Федів та Вал. Злотополець.

Брош. $1.50, опр. $2.00.

„SVOBODA", 83 Grand Street. Jersey City, N. J.

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і присинів до музичних інструментів і танців.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилати до: "SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ

ПІД НОТАМИ

ЦІНА 60 ЦНТ.

Можна набути в „SVOBODA". 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз в даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошенне має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

Адм. „Свободи".

ЗАМОВЛЯЙТЕ НА СВЯТА

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ

зі желанями	35 ц.
Пост Картки гарно викінчені	5 „
Листовий Папір зі желяннями Рождества Христ.	10 „
Листовий папір з віршами до: Тата, мами, сестри, брата, жінки і родичів	10 „
Картки вишивані (веселих Свят)	15 „
Картки вишивані, у формі книжочки з віршом	25 „

Замовлення разом з належитістю, моні-ордери або марки, слати до: "SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

—o—

Не сумуйте, вложіть доляра до листа і так адресуйте: Sichowy Bazar, 34 E. 7th St., New York.

Замовте Веселий Календар „ЦЬОЦЯ" і додаток „ВУЙКО". Сміху на рік, користи на вік. Кишенковий календар дістанете в додатку, без кошту, ще нинька несіть лист на почту.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЮ ВЕСЬ ЗАГАЛ що я отворив АДВОКАТСЬКИЙ ОФІС для загально правничих справ під ч. 76 Montgomery St., Jersey City, N. J. Tel. Montgomery, 10043., B. Ciereszko.

ПАРОХІЯ св. Мих. Арх. в Гейзелтон, Па., пошукує дякоучителя, посаду можна обняти сейчас, платня $100 місячно і звичайні доходи. Вимагається від дяко-учителя провадження хору на 4 голоси, учення дітий від 5 до 7 вечером і уряджувати театральні представлення. Кандидати, котрі можуть повисше жадання сповнити і тверезі, най голоситься до: 6-8 ST. MICHAEL UKR. GR.-CATHOLIC CHURCH, 74 N. Laurel St., Hazleton, Pa.

Добра нагода для Українців. На продаж сальон з всіма приборами, хто купить не пожалує, ціна $600. —Голоситися S. Grentus, 59 Beacon Street, Newark, N. J.

Позір Нюарк і околиця! Маю до перепродання кілька добрих домів, від $4,000, до $25,000, як рівнож ґросерні, бучерні, кенди стори добре проспеpуючі. Інтересовані зволять писати на адресу: Julian Demkiw, 55 Morton Street, Newark, N. J.

СТАЛИЙ і добрий заробок для мущин і женщин в кождій місцевости за кілька годин денної праці. Оферти висилати зараз до D. Wrublewskij, 180 Ave. C., New York, N. Y. Dpt. 18-B.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по катальоґ до: UKRAINIAN BAZAAR, 168 E. 4th St., New York, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

КАЛЄНДАР

У. Н. СОЮЗА

НА РІК 1925

ЦІНА - - - - 50 ЦНТ.

—o—

КАЛЄНДАР ТОВ. ПРОСВІТИ ЗІ ЛЬВОВА - - - - 75 Ц.

—o—

СТІННИЙ КАЛЄНДАР ... 30 Ц. (З портретом Ів. Франка, Драгоманова і з памятником Богдана Хмельницького у Київі, з українськими вишивками).

ЗАМОВЛЕННЯ СЛАТИ ДО:

SVOBODA

83 GRAND STREET,

JERSEY CITY, N. J.